

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Конкуренцијски савјет

Rješenje

**po Zahtjevu za produljenje pojedinačnog izuzeća od zabrane sporazuma, utvrđenog Rješenjem
Konkurencijskog vijeća broj: UP 06-26-4-035-21/17 od 25.02.2019. godine**

Sarajevo
ožujak, 2023. godine

Broj: UP 06-26-4-055-25/21
Sarajevo, 15.03.2023. godine

Konkurencijsko vijeće BiH na temelju članka 25. stavak (1) točka e), članka 42. stavak (2), a u svezi s člankom 4. stavak (3), člankom 6. stavak (4) Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", broj 48/05, 76/07 i 80/09), u postupku pokrenutom po Zahtjevu za produljenje važenja pojedinačnog izuzeća od zabrane sporazuma utvrđenog Rješenjem Konkurencijskog vijeća broj: UP 06-26-4-035-21/17 od 25.02.2019. godine, podnesenog od strane gospodarskog subjekta Molson Coors BH d.o.o. Banja Luka, Mladena Stojanovića br.43, 78 000 Banja Luka, zastupan po Dini Duraković, odvjetniku iz Advokatskog društva dmb legal d.o.o., ul. Herceg Stjepana 2/II, 71 000 Sarajevo na 117. (stotinusedamnaestoj) sjednici održanoj 15.03.2023. godine, je donijelo

RJEŠENJE

1. Produljuje se pojedinačno izuzeće od zabrane sporazuma koje se odnosi na Listu uvjeta zaključenu između gospodarskih subjekata „Bavaria” N.V. Netherlands, s jedne strane i gospodarskih subjekata Molson Coors d.o.o. Banja Luka, „Zagrebačka pivovara” d.o.o. Zagreb, „Apatinska pivara Apatin” d.o.o. Apatin i „Trebjesa” d.o.o. Nikšić, s druge strane, na temelju koje su zaključeni Ugovor o ekskluzivnoj distribuciji i Ugovor o licenci, utvrđeno Rješenjem Konkurencijskog vijeća broj: UP 06-26-4-035-21/17 od 25.02.2019. godine, po zahtjevu gospodarskog subjekta Molson Coors BH d.o.o. Banja Luka, u smislu članka 6. stavak (3) Zakona o konkurenciji.
2. Predmetno izuzeće važi od 31.07.2022. godine i isto će trajati 5 (pet) godina, sukladno sa člankom 6. stavak (3) Zakona o konkurenciji.
3. Obvezuje se Podnositelj zahtjeva da plati administrativnu pristojbu na Rješenje u iznosu od 1.000,00 KM u korist proračuna institucija BiH.
4. Ovo Rješenje je konačno i bit će objavljeno u "Službenom glasniku BiH", službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Obrazloženje

Konkurencijsko vijeće BiH je pod brojem: UP 06-26-4-055-1/21 dana 29.12.2021. godine zaprimilo Zahtjev za produljenje roka važenja pojedinačnog izuzeća od zabrane sporazuma (u daljnjem tekstu: Zahtjev) podnesen od strane gospodarskog subjekta Molson Coors BH d.o.o. Banja Luka, Mladena Stojanovića br.43, 78 000 Banja Luka, zastupan po Dini Duraković, advokatu iz Advokatskog društva dmb legal d.o.o., ul. Herceg Stjepana 2/II, 71 000 Sarajevo.

Postupajući sukladno sa Zahtjevom Konkurencijskog vijeća, zahtjev je dopunjen dana 12.04.2022. godine, podneskom zaprimljenim pod brojem: UP 06-26-4-055-5/21, te dana 28.04.2022. godine podneskom zaprimljenim pod brojem: UP 06-26-4-055-7/21.

Potvrdu o primitku kompletnog i urednog Zahtjeva u smislu članka 29. stavak (3) Zakona, Konkurencijsko vijeće je izdalo dana 12.10.2022. godine, akt broj: UP 06-26-4-055-8/21.

Konkurencijsko vijeće je ocijenilo da Zahtjev za produljenje roka važenja pojedinačnog izuzeća, nije moguće ocijeniti bez provedbe postupka, te je dana 12.10.2022. godine donijelo Zaključak o pokretanju postupka broj: UP 06-26-4-055-10/21.

Zaključkom o produljenju roka za donošenje rješenja broj: UP 06-26-4-055-17/21 od 14.12.2022. godine, Konkurencijsko vijeće je produljilo rok za donošenje konačnog rješenja za dodatna 3 (tri) mjeseca u smislu članka 41. stavak (2) Zakona.

1. Stranke u postupku

Stranke predmetnog postupka su gospodarski subjekti Molson Coors BH d.o.o. (do 2018. godine registriran pod poslovnim imenom Molson Coors d.o.o. Banja Luka), sa sjedištem u ul. Mladena Stojanovića broj 43, 78 000 Banja Luka, „Zagrebačka pivovara“ d.o.o. Zagreb, sa sjedištem u ul. Ilica broj 224, 10000 Zagreb, „Apatinska pivara Apatin“ d.o.o. Apatin, sa sjedištem u ul. Trg Oslobođenja broj 5, 25260 Apatin i „Trebjesa“ d.o.o. Nikšić, sa sjedištem u ul. Njegoševa broj 18, 81 400 Nikšić i gospodarski subjekt „Swinkels Family Brewers“ N.V. (raniji naziv: „Bavaria“ N.V. Netherlands), sa sjedištem u ul. 5737 ZG Lieshout P.O. Box 1, Holandija

1.1. Gospodarski subjekt Molson Coors BH (Podnositelj zahtjeva)

Gospodarski subjekt Molson Coors BH d.o.o. (do 2018. godine registriran pod poslovnim imenom Molson Coors d.o.o. Banja Luka), sa sjedištem u ul. Mladena Stojanovića broj 43, 78 000 Banja Luka, registriran je u Okružnom privrednom sudu u Banjoj Luci pod brojem 1-17313-00, sa ugovorenim i uplaćenim kapitalom u iznosu od (...) *¹ KM i u 100% vlasništvu gospodarskog subjekta Zagrebačka pivovara, društvo sa ograničenom odgovornošću za proizvodnju piva, alkohola i bezalkoholnih pića, Zagreb, Ilica 224, 10 000 Zagreb, Republika Hrvatska (u daljnjem tekstu: Molson Coors BH).

Temeljna djelatnost gospodarskog subjekta Molson Coors BH je trgovina na veliko pićima. Gospodarski subjekt Molson Coors nema povezanih osoba koje su inkorporirane u Bosni i Hercegovini.

Gospodarski subjekt Molson Coors BH je u 2020. godini ostvario poslovne prihode u iznosu od (...) * KM. Bilanca stanja i bilanca uspjeha za Podnositelja prijave za 2020. godini je priložen ovom Zahtjevu.

Molson Coors BH je ekskluzivni uvoznik proizvoda (piva) za Apatinsku pivaru, Zagrebačku pivovaru i Trebjesu i vrši distribuciju njihovih proizvoda na teritoriju Bosne i Hercegovine. Osim proizvoda ovih povezanih osoba, Molson Coors BH vrši distribuciju proizvoda brenda Bavaria. Molson Coors BH nema vlastitu veleprodajnu mrežu i skladišta, nego distribuciju uvezenih proizvoda vrši putem 28 pod-distributera, s kojima ima zaključene ugovore o distribuciji.

1.1.1. Gospodarski subjekt Zagrebačka pivovara

¹ (...) * podaci predstavljaju poslovnu tajnu

Gospodarski subjekt Zagrebačka pivovara d.o.o. Zagreb, sa sjedištem u ul. Ilica broj 224, 10000 Zagreb, Republika Hrvatska registriran je u Trgovačkom sudu u Zagrebu pod brojem MBS: 080027017 i OIB: 83771985821, kao društvo sa ograničenom odgovornošću za proizvodnju piva, alkoholnih i bezalkoholnih pića. Jedini član i osnivač društva jeste gospodarski subjekt Cervesia Zagreb d.o.o. za upravljanje Zagreb, sa sjedištem u ul. Radnička cesta 80, 10000 Zagreb, Republika Hrvatska (u daljnjem tekstu: Zagrebačka pivovara).

Temeljna djelatnost gospodarskog subjekta Zagrebačka pivovara je proizvodnja piva, alkoholnih i bezalkoholnih pića.

1.1.2. Gospodarski subjekt Apatinska pivara

Gospodarski subjekt Apatinska pivara je društvo sa ograničenom odgovornosti registrirano u Registru gospodarskih subjekata Republike Srbije pod brojem 08045577, sa sjedištem na adresi Trg Oslobođenja broj 5, 25 260 Apatin. Jedini član i osnivač društva jeste gospodarski subjekt Molson Coors SER d.o.o. Apatin (u daljnjem tekstu: Apatinska pivara).

Temeljna djelatnost gospodarskog subjekta Apatinska pivara je proizvodnja piva.

1.1.3. Gospodarski subjekt Trebjesa

Gospodarski subjekt Industrija piva i sokova Trebjesa d.o.o. Nikšić je registriran u Centralnom registru gospodarskih subjekata Crne Gore pod brojem 5-0664628/008, sa sjedištem na adresi Njegoševa broj 18, Nikšić. Jedini član i osnivač društva jeste gospodarski subjekt Molson Coors Netherlands, B.V. Naritweg 165, Amsterdam, Holandija (u daljnjem tekstu: Trebjesa).

Temeljna djelatnost gospodarskog subjekta Trebjesa je proizvodnja piva.

1.2. Gospodarski subjekt Swinkels Family Brewers (ranije registriran pod poslovnim imenom: Bavaria N.V.)

Gospodarski subjekt Swinkels Family Brewers N.V. sa sjedištem u 5737 ZG Lieshout, Holandija, registriran je u gospodarskoj komori Holandiji pod brojem 17007387 sa temeljnom djelatnošću proizvodnja piva (u daljnjem tekstu: Bavaria).

Proizvodi gospodarskog subjekta Bavaria pripadaju segmentu tzv. premium piva koji čine poznati svjetski brendovi, a na tržište Bosne i Hercegovine Bavaria izvozi svoje proizvode putem Podnositelja prijave kao jedinog distributera.

2. Rješenje Konkurencijskog vijeća broj: UP 06-26-4-035-21/17 od 25.02.2019. godine

U Rješenju Konkurencijskog vijeća broj: UP 06-26-4-035-21/17 od 25.02.2019. godine utvrđeno je da je Pravni temelj predmetnog postupka Lista uslova zaključena dana 31.07.2017. godine između gospodarskih subjekata „Bavaria” N.V. Netherlands, s jedne strane i gospodarskih subjekata Molson Coors d.o.o. Banja Luka, „Zagrebačka pivovara” d.o.o. Zagreb, „Apatinska pivara Apatin” d.o.o. Apatin i „Trebjesa” d.o.o. Nikšić, s druge strane, kojom su definirane pretpostavke za daljnju suradnju, odnosno uvoz i distribuciju proizvoda „Bavaria“ na teritoriju Bosne i Hercegovine. Lista uvjeta predstavlja temelj za potpisivanja Ugovora o ekskluzivnoj distribuciji i Ugovora o licenci na temelju kojih će gospodarski subjekt Molson Coors vršiti uvoz i distribuciju proizvoda „Bavaria“ 5% alkohola i „Bavaria“ bezalkoholna na teritoriju Bosne i Hercegovine.

Predmetnom Listom uvjeta između ostalog definirana je klauzula o nekonkurentnosti koja glasi:
(...)*

U Rješenju Konkurencijskog vijeća je utvrđeno da je mjerodavno tržište proizvoda tržište distribucije piva, a mjerodavno zemljopisno tržište, tržište Bosne i Hercegovine obzirom da će se distribucija piva u predmetnom slučaju odvijati na cjelokupnom teritoriju Bosne i Hercegovine. Gospodarski subjekt Bavaria prisutan je u Bosni i Hercegovini putem domaćeg distributera „Antonio Trade“ d.o.o. Grude, te se tržišni udjel gospodarskog subjekta Bavaria u Bosni i Hercegovini procijenilo na oko (...)%. Nakon preuzimanja distribucije brenda „Bavaria“ od strane gospodarskog subjekta Molson Coors, zaključeni su ugovori ili aneksi ugovora o distribuciji navedenog brenda sa 25 distributera širom Bosne i Hercegovine, čime je povećana zemljopisna rasprostranjenost brenda na tržištu Bosne i Hercegovine i unaprijeđena mogućnost njegove distribucije i dostave.

Konkurencijsko vijeće je ocijenilo da predmetna Lista uslova, i na temelju iste kasnije zaključeni Ugovor o ekskluzivnoj distribuciji i Ugovor o licenci sadrže odredbe sporazuma zaključenih između gospodarskih subjekata koji djeluju na različitim razinama distribucije - vertikalni sporazum između gospodarskog subjekta „Bavaria“ N.V. Netherlands i gospodarskog subjekata Molson Coors d.o.o. Banja Luka, „Zagrebačka pivovara“ d.o.o. Zagreb, „Apatinska pivara Apatin“ d.o.o. Apatin i „Trebjesa“ d.o.o. Nikšić.

Ocjena o tome je li sporazum zabranjen ili nije, ovisi o ekonomskoj i pravnoj analizi uvjeta na mjerodavnom tržištu, odnosno o omjeru između njihovih pozitivnih i negativnih učinaka. Pri tome u obzir treba uzeti prirodu Sporazuma, područje i ciljeve Sporazuma, konkurentske odnose između ugovornih strana. Ugovorne strane moraju dokazati da je ograničenje tržišne konkurencije nužno za postizanje određenih objektivnih ekonomskih koristi. Nužnost ograničenja utvrđuje se prema prilikama na tržištu i trajanju sporazuma.

Konkurencijsko vijeće je pri ocjeni predmetne Liste uslova i na temelju iste kasnije zaključenih Ugovora o ekskluzivnoj distribuciji i Ugovora o licenci, uzelo u obzir obrazloženje Podnositelja zahtjeva da će isti unaprijediti proizvodnju i distribuciju roba i usluga unutar Bosne i Hercegovine, a koji posebno navodi:

- da trenutno nije moguće obezbjediti sveobuhvatnu i ravnomjernu distribuciju brenda „Bavaria“, te da će realizacijom navedenog sporazuma, putem razvijene distributivne mreže gospodarskog subjekta Molson Coors doći do unapređenja distribucije brenda „Bavaria“ i obezbjeđenja bolje opskrbljenosti tržišta i dostupnosti navedenih proizvoda krajnjim potrošačima u Bosni i Hercegovini;
- da će se realizacija poslovne suradnje sukladno sa Listom uvjeta pozitivno reflektirati na krajnje potrošače, pošto će im biti dostupniji međunarodni brend „Bavaria“, koje će moći kupiti po pristupačnijoj cijeni;
- da Molson Coors planira zaključiti podugovore sa većim brojem poddistributera pod istim i transparentnim komercijalnim uvjetima;
- da Bavaria kao renomirana kompanija iz pivarske industrije, garantira svojim potrošačima da svi njeni proizvodi zadovoljavaju najstrožije standarde kvalitete u pivarskoj industriji i da će sukladno sa Listom uvjeta potrošači u Bosni i Hercegovini biti opskrbljeni proizvodima najviše kvalitete;

Konkurencijsko vijeće je ocijenilo, iako predmetna Lista uvjeta sadrži odredbe iz zabranjenih sporazuma iz članka 4. stavak (1) Zakona, da je Podnositelj zahtjeva u dovoljnoj mjeri argumentirao i dokazao ispunjenost Zakonom propisanih uvjeta za pojedinačno izuzeće predmetnog restriktivnog Ugovora od zabrane, budući da će isti doprinijeti unapređenju proizvodnje ili distribucije roba i/ili usluga u Bosni i Hercegovini, promociju tehničkog i ekonomskog razvitka, pri čemu će potrošačima omogućiti pravičan udjel koristi koja iz njih proizilazi, jer se zaključivanjem i sprovođenjem predmetnih Ugovora nameću samo ograničenja neophodna za postizanje ciljeva i ne isključuju konkurenciju u bitnom dijelu predmetnih proizvoda i/ili usluga, u smislu članka 4. stavak (3) Zakona.

Konkurencijsko vijeće je, pri donošenju odluke uzelo u obzir da na mjerodavnom tržištu distribucije piva na teritoriju Bosne i Hercegovine djeluje veći broj gospodarskih subjekata, kao i konkurentan broj svjetskih brendova koji spadaju u segment tzv. premium piva, dok je s druge strane tržišni udjel holandskog brenda „Bavaria“ od (...) *% marginalno, te da će realizacija predmetnog sporazuma pozitivno djelovati na razvoj konkurencije u navedenom segmentu tržišta.

Konkurencijsko vijeće je također, pri donošenju odluke uzelo u obzir i činjenicu da je gospodarski subjekt Molson Coors na temelju Liste uvjeta koja predstavlja temelj za zaključivanje Ugovora o ekskluzivnoj distribuciji, zaključio ugovore ili anekse ugovora o distribuciji holandskog brenda „Bavaria“ sa 25 distributera širom Bosne i Hercegovine, čime je povećana zemljopisna rasprostranjenost brenda na tržištu Bosne i Hercegovine što će imati pozitivne učinke za krajnje potrošače.

Pojedinačno izuzeće iz ovog Rješenja, utvrđeno je na vremensko razdoblje od 5 (pet) godina, počevši od dana zaključenja Liste uslova između gospodarskih subjekata „Bavaria“ N.V. Netherlands, s jedne strane i gospodarskih subjekata Molson Coors d.o.o. Banja Luka, „Zagrebačka pivovara“ d.o.o. Zagreb, „Apatinska pivara Apatin“ d.o.o. Apatin i „Trebjesa“ d.o.o. Nikšić, s druge strane, sukladno sa člankom 6. stavak (2) i (5) Zakona.

3. Mjerodavne činjenice predmetnog postupka i ocjena

U Zahtjevu, dopuni zahtjeva i podnescima dostavljenim na zahtjev Konkurencijskog vijeća u bitnom su navedeni razlozi za produženje pojedinačnog izuzeća, kako slijedi:

- Dana 25.02.2019. godine Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine je donijelo Rješenje broj UP-06-26-4-035-21/17 kojim se utvrđuje pojedinačno izuzeće sporazuma koji se odnosi na Listu uvjeta koja predstavljaju temelj za zaključivanje Ugovora o ekskluzivnoj distribuciji i Ugovora o licenci, zaključen između gospodarskih subjekata „Bavaria“ N.V. Netherlands, sa jedne strane i gospodarskih subjekata Molson Coors d.o.o. Banja Luka, „Zagrebačka pivovara“ d.o.o. Zagreb, „Apatinska pivara Apatin“ d.o.o. Apatin i „Trebjesa“ d.o.o. Nikšići, sa druge strane, u smislu članka 4. stavak (1) i (3) i članka 5. Zakona o konkurenciji. Pojedinačno izuzeće je utvrđeno za vremensko razdoblje od 5 (pet) godina i počinje teći od dana zaključenja Liste uvjeta između gospodarskih subjekata „Bavaria“ N.V. Netherlands, sa jedne strane i gospodarskih subjekata Molson Coors d.o.o. Banja Luka, „Zagrebačka pivovara“ d.o.o. Zagreb, „Apatinska pivara Apatin“ d.o.o. Apatin i „Trebjesa“ d.o.o. Nikšić, sa druge strane.
- Nakon potpisivanja Liste uvjeta, Podnositelj zahtjeva i „Bavaria“ N.V. Netherlands su dana 21.12.2017. godine zaključile Ugovor o ekskluzivnoj distribuciji (engl. Exclusive Distribution Agreement) kojim su regulirani uvjeti distribucije i prodaje proizvoda brenda Bavaria na teritoriju Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ugovor o ekskluzivnoj distribuciji). Ovaj ugovor zaključen je na razdoblje od (...) *, uz mogućnost produljenja.
- Nadalje, Podnositelj zahtjeva, „Zagrebačka pivovara“ d.o.o. Zagreb, „Apatinska pivara Apatin“ d.o.o. Apatin i „Trebjesa“ d.o.o. Nikšić s jedne strane, te „Bavaria“ N.V. Netherlands s druge su dana 14.12.2017. godine zaključile Ugovor o licenci (engl. License Agreement) kojim je regulirano pravo na proizvodnju i distribuciju proizvoda brenda Bavaria od strane nositelja licence (u daljnjem tekstu: Ugovor o licenci). Ovaj ugovor je također zaključen na razdoblje od (...) *, uz mogućnost produljenja.
- U Zahtjevu su navedeni osnovni učinci koje je predmetni sporazum imao u odnosu na unapređenje proizvodnje ili distribucije roba u BiH, na promociju tehničkog i ekonomskog razvoja, kao i učinci sporazuma na krajnje korisnike, kako slijedi:

1. unapređenje distribucije piva brenda Bavaria na području cijele Bosne i Hercegovine, putem razvijene distributivne mreže Molson Coors BH, čime je obezbjeđena bolja opskrba tržišta i dostupnost proizvoda krajnjim potrošačima. U prilog ovoj tvrdnji je činjenica da Molson Coors BH ima mrežu od 28 distributera proizvoda brenda Bavaria koji, izravno ili posredstvom svojih pod-distributera, prodaju predmetne proizvode na teritoriju cijele Bosne i Hercegovine. Poređenja radi, prije preuzimanja distribucije od strane Molson Coors BH, prethodni uvoznik i distributer brenda za teritorij Bosne i Hercegovine, je imao znatno lošiju distributivnu mrežu, što je bio jedan od temeljnih razloga zašto se kompanija Bavaria odlučila za zamjenu distributera. Nakon preuzimanja distribucije proizvoda brenda Bavaria povećana je zemljopisna rasprostranjenost brenda na tržištu Bosne i Hercegovine i unaprijeđena mogućnost njegove distribucije i dostave. Ugovori/aneksi su zaključeni sa slijedećim distributerima: (...)*
2. unaprijeđenje proizvodnog asortimana piva brenda Bavaria, na način da je na tržištu sada, zahvaljujući razvijenoj distributivnoj mreži, znatno proširena ponudi bezalkoholne Bavarie (Bavaria 0,0%), za koju proizvođač garantuje da ne sadrži niti najmanje tragove alkohola. Naime, prisutnost proizvoda Bavaria 0,0% je prije preuzimanja distribucije od strane Molson Coors BH bila simbolična. Molson Coors BH je uložio značajna sredstva za promociju ovog proizvoda, uključujući i sredstva za promotivnu kampanju u suradnji sa FK Sarajevom. Povećanje prisutnosti ovog brenda vidljivo je iz broja ugostiteljskih i trgovačkih objekata u kojima je on dostupan, a koji je porastao za više od (...)*% u periodu od 2017. do 2021. godine (detaljnije u narednoj točki).
3. poboljšana je opskrba i dostupnost piva brenda Bavaria u ugostiteljskim i trgovačkim objektima (UTO) i to za alkoholnu Bavariu (Bavaria 5%) za više od (...)*% u odnosu na 2017. godinu kada Molson Coors BH nije bio uvoznik/ekskluzivni distributer, odnosno za bezalkoholnu Bavariu (Bavaria 0,0%) za više od (...)*% u istom razdoblju. Pojašnjenja radi, ističemo da u razdoblju od 2017. do 2021. godine jeste došlo do smanjenja ukupnog broja UTO sa kojima surađuje Molson Coors BH, što je prvenstveno rezultat pandemije koronavirusa i njenih posljedica. Međutim, u istom razdoblju, broj UTO u kojima je zastupljen brend Bavaria (...)*;
4. izvršena su značajna kapitalna ulaganja u promociju brenda Bavaria čime se doprinijelo razvoju samih UTO gdje se prodaje brend Bavaria, te unaprijeđen njihov i razvoj brenda na tržištu.

Od 2018. godine, kada je preuzeo ekskluzivnu distribuciju piva Bavaria, gospodarski subjekat Molson Coors BH je izvršio kapitalna ulaganja sa ciljem promoviranja brenda piva Bavaria. Kapitalna ulaganja su obuhvatala financiranje nabave frižidera, točilica, tendi, suncobrana, brendiranje ugostiteljsko trgovačkih objekata i slično. Kapitalna ulaganja vezana za Bavariu, u 2018. godini bila izrazito visoka te su iznosila (...)* KM, odnosno čak 17% ukupnih kapitalnih ulaganja društva Molson Coors BH unatoč tome što je procenat uvoza piva Bavaria bio znatno manji. Namjera društva Molson Coors BH je da nastavi sa kapitalnim ulaganjima u brend piva Bavaria sa ciljem održavanja i unapređenja reputacije brenda piva Bavaria na mjerodavnom tržištu u Bosni i Hercegovini. Kupci kod kojih su izvršena kapitalna ulaganja prodaju i ostale brendove iz asortimana Molson Coors BH budući da im je u interesu da imaju što bogatiju ponudu, odnosno da se ne ograničavaju samo na jedan brend. Gospodarski subjekat Molson Coors BH, izvršenim investicionim ulaganjima, ne uvjetuje partnera na obvezu prodaje ostalih brendova iz asortimana Molson Coors BH ili prodaje samo određenog brenda, niti uvjetuje partnere da moraju prihvatiti određenu vrstu brandinga. Poslovni partneri su prije svega zainteresirani da kroz kapitalna ulaganja Molson Coors BH dobiju novu opremu u svojim lokalima, pri čemu se promovira i sam brend. U objektima u kojima se prodaju proizvode iz portfolija Molson Coors BH, isti treba da budu izloženi u rashladnoj opremi prema standardima izlaganja utvrđenim od

strane Molson Coors BH uz poštovanje propisa zaštite tržišne konkurencije, odnosno partneri u svojoj ponudi mogu imati premium piva drugih proizvođača i izlagati ih sukladno sa pravilima tih proizvođača.

Što se tiče razdoblja nakon donošenja Rješenja, tijekom 2018-2019. godine generalno je došlo do porasta pivskog tržišta u BiH, tako da je, uprkos povećanju uvezenih količina Bavarie, njen tržišni udjel ostao isti u 2018. godini. Tijekom 2019. godine došlo je do dodatnog povećanja uvezenih količina sa (...)*, ali i povećanja tržišnog udjela sa (...)*%. U 2020. godini, usljed pandemije koronavirusa, došlo je do značajnog pada potrošnje piva u BiH, tako da je i uvoz Molson Coors BH doživio pad (uključujući i pad uvoza Bavarie čije se tržišni udjel vratilo na (...)*%). U 2021. trendovi na tržištu piva su se djelimično poboljšali tako da se očekuje da će se tržišni udjel Bavarie u 2021. ponovo popeti na (...)*%.

S obzirom da su Ugovor o ekskluzivnoj distribuciji i Ugovor o licenci zaključeni na razdoblje do (...)*, a da je Rješenjem određeno pojedinačno izuzeće sporazuma za vremensko razdoblje od 5 (pet) godina od dana 31.07.2017. godine, kao dana zaključenja Liste uvjeta, te s obzirom da su ispunjeni uvjeti propisani u članku 6. stavak (3) a u svezi sa člankom 4. stavak (3) Zakona o konkurencijskom vijeću BiH, koji su obrazloženi u Zahtjeva, to Podnositelj zahtjeva traži produljenje pojedinačnog izuzeća od zabrane sporazuma na temelju članka 6. stavak (4) Zakona o konkurenciji.

Gospodarski subjekt Molson Coors BH je naveo da u Bosni i Hercegovini ne postoje zvanične procjene tržišnih udjela gospodarskih subjekata na tržištu distribucije piva, a isto vrijedi i za tržište distribucije premium piva, kao podsegment mjerodavnog tržišta. Procjena tržišnih udjela u 2020. godini koju je Molson Coors BH dostavio u Zahtjevu, zasnovana je na ukupnom volumenu (količini) proizvoda uvezenih od strane Molson Coors BH i konkurenata tijekom 2020. godine. Gospodarski subjekt Molson Coors BH ističe da nije u mogućnosti dati vlastitu procjenu tržišnih udjela na tržištu distribucije premium piva jer ne raspolaže podacima o segmentaciji uvoza konkurenata, odnosno nema podatke o tome koliki udio u ukupnoj količini piva koje konkurenti uvezu otpada na premium pivo.

Konkurencijsko vijeće je u svrhu provođenja predmetnog postupka, a sa ciljem da utvrdi stvarno stanje na tržištu distribucije piva u Bosni i Hercegovini, zatražilo od Uprave za neizravno oporezivanje Bosne i Hercegovine, podatke o uvozu premium piva na tržište Bosne i Hercegovine.

Sukladno sa zahtjevom Konkurencijskog vijeća Uprava za neizravno oporezivanje BiH je pojasnila da Tarifni sustav u BiH, kao i statistička baza iz koje se vade podaci nije u mogućnosti razlikovati premium pivo od lager piva ili nefiltriranog piva, te su dostavili tabelarni pregled ukupnog uvoza piva po godinama kao i pregled uvoznika piva po godinama za period 2017-2021. godine (Tablica br.1).

Tablica br.1

Uvoznici	2017 u kg	2018 u kg	2019 u kg	2020 u kg	2021 u kg
Molson Coors BH	(...)*	(...)*	(...)*	(...)*	(...)*
Ostali	(...)*	(...)*	(...)*	(...)*	(...)*
Ukupan uvoz piva u BiH	(...)*	(...)*	(...)*	(...)*	(...)*

Izvor: Podnesak Uprave za neizravno oporezivanje BiH (u Tablici nisu navedeni svi gospodarski subjekti, nego su isti svrstani u kategoriju Ostali)

Prema dostavljenim podacima, u navedenom razdoblju 2017-2021. godine uvoz gospodarskog subjekta Molson Coors BH se kretao od (...)*% do (...)*% od ukupnog uvoza piva u BiH. Broj uvoznika piva se u navedenom razdoblju kretao od (...)* uvoznika u ovisnosti od godine, dok su se pored gospodarskog subjekta Molson Coors, izdvojila još dva gospodarska subjekta i to (...)* čiji uvoz u navedenom razdoblju je od (...)*% ukupnog uvoza i gospodarski subjekt (...)* sa uvozom od (...)*%.

Konkurencijsko vijeće je zatražilo od gospodarskog subjekta Molson Coors BH, da dostavi podatke uvozi piva Bavari, odnosno koji procenat od ukupnog uvoza piva se odnosi na pivo brenda Bavaria, te da pojasni eventualni utjecaj Ugovora o ekskluzivnoj distribuciji piva brenda Bavaria na porast uvoza piva od strane gospodarskog subjekta Molson Coors BH u navedenom razdoblju.

Gospodarski subjekt Molson Coorse BH je podnesaku broj: UP 06-26-4-55-24/21 naveo da je 2017. godine, Molson Coorse BH bio uvoznik samo proizvoda Apatinske pivare d.o.o. Apatin, nakon čega, od 2018. godine Molson Coorse BH počinje da uvozi i proizvode kompanije Bavaria, a od 01.01.2019. godine Molson Coorse BH postaje ekskluzivni uvoznik proizvoda Zagrebačke pivovare d.o.o. Zagreb i Pivare Trebjesa d.o.o. Nikšić, koji su, kao i Apatinska pivara Apatin d.o.o., povezani gospodarski subjekti Molson Coors BH. Preuzimanje statusa ekskluzivnog uvoznika za sva piva proizvođača iz iste grupacije od strane Molson Coors BH, dovelo je do prikazanog porasta količina piva uvezenih od strane Molson Coors BH. Zagrebačka pivovara d.o.o. Zagreb i Pivara Trebjesa d.o.o. Nikšić su izvozili svoje proizvode u BiH i prije 2019. godine, ali ne posredstvom Molson Coorse BH, već posredstvom drugih uvoznika iz BiH, sa kojima su imale zaključene kupoprodajne ugovore, a iz kojeg razloga proizvodi Zagrebačke pivovare d.o.o. Zagreb i Pivare Trebjesa d.o.o. Nikšić koji su uvezeni u BiH do 2019. godine nisu ulazili u realizaciju Molson Coors BH (isto se desilo tek od 2019. godine kada je Molson Coorse BH postao ekskluzivni uvoznik).

Gospodarski subjekat Molson Coors BH trenutno pored piva Brenda Bavaria (alkoholno i bezalkoholno pivo) distribuira (putem svojih kupaca) i piva (alkoholna piva) sljedećih brendova: Apatinsko, Beck's, Blue Moon, Corona Extra, Franziskaner, Hoegaarden White, Jelen pivo, Leffe Blonde, Leffe Brune, Lowenbrau, Nikšićko pivo, Ožujsko pivo, Staropramen, Stella Artois, Tomislav pivo i Guinness, kao i bezalkoholni napitak brenda Hidra.

Pored navedenih brendova (izuzev piva brenda Guinness koje ranije nije distribuirano), Molson Coorse BH je (putem svojih kupaca) u razdoblju od 2017 - 2021. godine distribuirao i piva (alkoholna piva) sljedećih brendova: Miller Genuine Draft, Wai Moment i Worthington's White Shield.

Gospodarski subjekt Molson Coors BH distribuciju piva brenda Bavaria kao i ostalih uvezenih proizvoda vrši putem 28 pod-distributera, od kojih pet distributeri i to (...) * distribuiraju isključivo pivo Bavaria. Navedeni distributeri su pronašli vlastite interese u kupovini i daljnjoj distribuciji piva Bavaria, te nisu izrazili zainteresiranost za nabavu drugih brendova piva iz portfolia Molson Coorse BH.

U Tablici br.2 dan je pregled uvezenih količina piva i bezalkoholnog napitka brenda Hidra izraženi u kilogramima (kg), koji su distribuirani sa pivom brenda Bavaria, u razdoblju od 2017-2021. godine, kako slijedi:

Tablica br.2

(...)*

Izvor: podnesak Podnositelja Zahtjeva

Podnositelj zahtjeva navodi da pivo brenda Bavaria prodaje veletrgovcima, key-account (KA) kupcima i putem HoReCa kanala prodaje. Key-account (KA) kupci su maloprodajni lanci, kojima Molson Coors BH izravno isporučuje robu iz svojih skladišnih prostora do njihovih maloprodajnih mjesta (marketa i supermarket). Veletrgovci kupuju robu od Molson Coors BH, na način da šalju svoja teretna vozila u pivare, koje su dobavljači Molson Coors BH, tamo utovaraju pivo i dovoze u BiH u svoja skladišta. To pivo oni dalje prodaju svojim pod-distributerima (manjim veletrgovcima), maloprodajama i ugostiteljskim objektima. Sukladno sa gore navedenim, postoje razlike u poslovanju sa različitim vrstama kupaca, ovisno od toga da li se radi o veletrgovcima ili KA kupcima, pa samim tim se i ugovori koji se s njima potpisuju razlikuju. Temeljne obveze veletrgovaca su da povuku od MCBH količine robe koje su dogovorili sa Molson Coors BH, da uredno drže robu na skladištima i

blagovremeno izmiruju financijske obveze prema Molson Coors BH, na temelju čega ostvaruju pravo na odgovarajuće rabate. Također, pošto koriste vlastite kamione za dovoz robe, njima je nadoknađen i dio troškova transporta. S druge strane, saradnja sa KA kupcima je kompleksnija, pošto se radi o maloprodaji, gdje Molson Coors BH direktno dostavlja robu na prodajna mjesta KA. Kod KA kupaca naglasak je, pored količina robe koju kupac povuče i na drugim aspektima biznisa. Pošto se kroz KA kupce ostvaruje izravan kontakt sa potrošačima, od velikog značaja su i pitanja marketinga i prezentacije proizvoda, njihovog izlaganja i dostupnosti kupcima. (...)*. Upravo zbog kompleksnosti maloprodaje, te činjenice da maloprodajni lanci - KA kupci - imaju značajnu tržišnu snagu, ugovori s njima su rezultat pregovora, kompleksniji su i zavise od više čimbenika karakterističnih za svaki pojedinačni maloprodajni lanac.

Gospodarski subjekt Molson Coors BH je dostavio tržišnog udjela na tržištu distribucije premium piva kompanije „Nielsen“ koja je akreditirana za istraživanje tržišta i sa kojima Molson Coors BH ima zaključen ugovor o poslovnoj suradnji. Međutim, Nielsen daje procjenu tržišnog udjela isključivo za distribuciju premium piva putem KA kupaca (key-account kupaca), a koji čine samo neznatni udjel u distribuciji premium piva. U razdoblju 2018.-2021. godine od ukupno uvezenog piva brenda Bavaria, putem key-account (KA) kanala prodaje prodato je tek između (..)*%.

Tablica br.3 Podatci Nilsena o prodanoj količini premium piva putem KA kanali prodaje (...)*

Prema navodima podnositelja zahtjeva, premium pivo se prvenstveno distribuira u ugostiteljskim i trgovačkim objektima (UTO), odnosno HoReCa kanalom prodaje.

Navedeno je da je tijekom 2018. i 2019. došlo je do smanjenja ukupnog broja UTO sa kojima surađuje Molson Coors BH, usljed više činilaca: promjene ruta prodajnih predstavnika, koja za sobom povlači i smanjenje broja objekata na tim rutama; privremenog ili trajnog zatvaranja objekata (česti su slučajevi UTO koji bi prestali raditi na određeni period, a onda ponovo počeli raditi), a u 2020. i 2021. zbog pandemije koronavirusa, uvjeti za poslovanje ugostiteljskog sektora su bili izrazito nepovoljni tako da je veliki broj lokala zatvoren. Međutim, bez obzira na ovo, broj UTO u kojima je zastupljen brend Bavaria se u 2018. godini (kada je Molson Coors BH postao ekskluzivni uvoznik brenda) gotovo udvostručio u odnosu na period prije toga. I taj trend je nastavljen i nakon toga, uz manji pad zastupljenosti tokom pandemije koronavirusa.

Gospodarski subjekt Molson Coors BH je dostavio broj ugostiteljsko trgovačkih objekata (UTO) u kojima se prodaje pivo Bavaria (alkoholna i bezalkoholna) sa podjelom na trgovačke objekte (off-trade) i ugostiteljske objekte (On-trade ili HoReCa) za period od 2016.-2021. godine.

(...)*

Ocjenom podnesenog Zahtjeva kojim se traži produženje pojedinačnog izuzeća od zabrane na temelju članka 6. stavak (4) Zakona, Konkurencijsko vijeće je, kao u prethodno provedenom postupku, utvrdilo kako predmetna Lista uvjeta, na temelju koje su zaključeni Ugovor o ekskluzivnoj distribuciji i Ugovor o licenci, ispunjava uvjete iz članka 4. stavak (3) Zakona, odnosno istom se nameću samo ograničenja koja su nužna za postizanje ciljeva.

Konkurencijsko vijeće je ocijenilo da je Podnositelj zahtjeva u dovoljnoj mjeri argumentirao i dokazao ispunjenost Zakonom propisanih uvjeta za produljenje pojedinačnog izuzeća predmetnog restriktivnog sporazuma od zabrane, budući da je došlo do bolje opskrbljenosti tržišta i dostupnosti piva brenda Bavaria (alkoholna i bezalkoholna) potrošačima u Bosni i Hercegovini, putem razvijene distributivne mreže gospodarskog subjekta Molson Coors, kao i povećanja broja trgovačkih i ugostiteljskih objekata u kojima se navedeno pivo prodaje.

Konkurencijsko vijeće je, pri donošenju odluke uzelo u obzir činjenicu da uvoz piva u Bosni i Hercegovini ima tendenciju rasta. Udio uvoza piva Bavaria u BiH posmatran po godinama je za 2018. godine (...)*%, 2019. godine (...)*%, 2020.godine (...)*% i za 2021. godine (...)*%, što je bez obzira na povećanje, zanemarljivo u odnosu na ukupan uvoz piva u Bosni i Hercegovini. Prema podacima dostavljenim u Tablici br.3 na tržištu distribucije premium piva putem KA kanala, prisutan je znatan broj svjetskih brendova premium pivo, gdje je premium pivo Tuborg zastupljeno do (...)*%, Haineken do (...)*%, a zastupljenost premium piva Bavari ne prelazi (...)*% tržišnog učešća na tržištu distribucije premium piva putem KA kanala u navedenom period. Uzevši u obzir da na tržištu distribucije piva na teritoriju Bosne i Hercegovine djeluje veći broj gospodarskih subjekata, kao i konkurentan broj svjetskih brendova koji spadaju u segment tzv. premium piva, Konkurencijsko vijeće cijeni da produženje pojedinačnog izuzeća predmetnog sporazuma neće imati negativan utjecaj na razvoj konkurencije u navedenom segmentu tržišta.

Kako nisu nastupile nove okolnosti koje bi u značajnoj mjeri odstupale od činjenica utvrđenih u prethodno provedenom postupku, Konkurencijsko vijeće je odlučilo odobriti produljenje pojedinačnog izuzeća u vremenskom razdoblju od pet godina, sukladno sa člankom 6. stavak (3), iz razloga što smatra kako sporazum i dalje zadovoljava uvjete iz članka 4. stavak (3) Zakona.

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da daljnje produljenje pojedinačnog izuzeća neće dovesti do sprječavanja, ograničavanja i narušavanja konkurencije na mjerodavnom tržištu distribucije piva na tržištu Bosne i Hercegovine, jer se istim nameću samo ograničenja nužna za postizanje ciljeva i ne onemogućuje isključivanje konkurencije na bitnom dijelu predmetnih usluga.

Na temelju gore navedenog, Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u točki 1. i 2. izreke ovog Rješenja.

4. Administrativna pristojba

Podnositelji zahtjeva na ovo Rješenje, sukladno sa člankom 2. Tarifni broj 107. stavak 1) alineja b) Odluke o visini administrativnih pristojbi u svezi s procesnim radnjama pred Konkurencijskim vijećem ("Službeni glasnik BiH" broj 30/06, 18/11 i 75/18) je dužan platiti administrativnu pristojbu u iznosu od 1.000,00 KM u korist Proračuna institucija Bosne i Hercegovine.

5. Pouka o pravnom lijeku

Protiv ovog Rješenja nije dozvoljen priziv.

Nezadovoljna stranka može pokrenuti Upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana primitka, odnosno objavljivanja ovoga Rješenja.

Predsjednik

Nebojša Popić